POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2029 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2027

Julkaisu 227, 2026

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2029 sekä talousarvio 2027

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pielisjoen linna Siltakatu 2
80100 JOENSUU

kirjaamo@pohjois-karjala.fi
www.pohjois-karjala.fi

Kansikuva
VisitKarelia

Taitto ja viimeistely
Sirpa Mahonen

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Joensuu 2026

Sisällys

1 MAAKUNNAN TILANNEKUVA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ 4

2 TALOUSSUUNNITELMA 2027-2029 ja TALOUSARVIO 2027 7

3 POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITON TOIMINNAN STRATEGISET TAVOITTEET VUOSILLE 2027.2029 ja TOIMINNAN PAINOPISTEET VUODELLE 2027 14

3.1 Pohjois-Karjala -ohjelmaa toimeenpannaan yhdessä kumppanien kanssa alueen vahvuuksia painottamalla 14

3.2 Elinvoimaa Pohjois-Karjalaan kestävällä ja toimivalla alueidenkäytön suunnittelulla 15

3.3 Edunajaminen, tiedolla johtaminen ja tavoitteellinen yhteistyö rakentavat Pohjois-Karjalan kehitystä 17

3.4 Uudistamme maakuntamielikuvaa, vahvistamme yhteistä ääntä ja edistämme audiovisuaalisia tuotantoja 19

3.5 Asetettuihin tavoitteisiin ja tuloksiin pääseminen varmistetaan saadulla rahoituksella, toimintakykyisellä hallinnolla ja riittävällä henkilöstömäärällä 20

3.6 Joustavalla ja monipuolisella hankerahoituksella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuteen 21

4 MAAKUNTALIITON KESKEISET TEHTÄVÄT JA ORGANISAATIO 22

4.1 Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toimiston organisaatio 24

4.2 Luottamushenkilöhallinto 25
Maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet 2025-2029 25
Maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet 2025-2029 28
Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet 2025-2029 28
Vaalilautakunnan varajäsenet 2025-2029 28
Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpano 2025-2029 28

4.3 Sidosryhmätoiminta 30
Pohjois-Karjala ohjelman ryhmät 30
Maakunnan suunnittelujärjestelmä 31

1 MAAKUNNAN TILANNEKUVA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Tarvitaanko maakuntaliittoja?

Ministeri Anna-Kaisa Ikonen asetti selvityshenkilö Kari Häkämiehen selvittämään maakuntaliittojen mahdollista asemaa tulevaisuudessa. Vaikka selvityksen pohjalta mahdollisesti tehtävät toimenpiteet eivät ehdi nykyisen hallituksen lainvalmistelutyöhön, selvitys on avannut keskustelun maakuntaliittojen asemasta Suomen hyvinvointivaltiossa. Valtiontalouden säästöissä mikään hallinnon taso ei ole automaattisesti turvassa, joten meidänkin on hyvä käydä keskustelua maakuntaliittojen asemasta. Talousarvio on jälleen hyvä paikka tälle keskustelulle. Olemme Pohjois-Karjalan maakuntaliitossa pohtineet paljon, kuinka voimme entistä paremmin olla tekemässä maakunnasta menestystarinaa. Tätä työtä riittää meille kaikille.

Maakuntaliitto on kuntien omistama organisaatio, jonka tulee tuottaa omistajilleen arvoa. Kuntien näkökulmasta meidän tulee olla organisaatio, joka tukee kuntien verotulojen kehittymistä, edunajamista ja toimintaympäristön kehittämistä aluekehityksestä ja markkinoinnista kaavoitukseen. Olemme pohtineet tätä viime vuosina paljon yhdessä yhteistyökumppaneidemme kanssa. Liittoon kohdistuu toiminnallisia uudistamistoiveita, joita olemme alkaneet toteuttaa. Liiton maksuosuudet ovat laskeneet usean vuoden ajan, ja toimintaa on sopeutettu tähän taloudelliseen tilanteeseen. Asiakastyytyväisyys ei silti ole laskenut, joten olen ylpeä liiton työntekijöiden uudistumishalukkuudesta. Paine toiminnan kehittämiseen on edelleen kova muun muassa omistajien eli kuntien tiukan talouden vuoksi.

Tehtäviämme ovat edunajaminen, maakunnan markkinointi ja viestintä, aluekehitys, alueiden suunnittelu ja rahoitus. Ne ovat muodostaneet maakuntamme kehittämisen ytimen, jossa liitto on toiminut yhteistyöjohtajana. Toimintaympäristön kehittyessä päättäjien kanssa on hyvä käydä keskustelua siitä, muuttuvatko maakuntaliiton tehtävät sisällöllisesti vai muuttuuko tapa tehdä asioita. Olemme liitossa kehittäneet systemaattisesti uusia toimintatapoja, vaikka tehtäväpohja on säilynyt samana. Tämä työ on murroksessa ja kesken, ja sen merkitys korostuu jatkuvasti. Maakuntaliiton resurssit eivät jatkossa kasva, joten uudet toimintatavat ja digitaaliset apuvälineet on otettava käyttöön kehittämistyössä. Tämä työ siis jatkuu.

Pohjois-Karjala on elänyt jo usean vuoden ajan keskellä historiallista murrosta. Venäjän hyökkäyssota, itärajan sulkeutuminen, talouden epävarmuus ja väestörakenteen muutos ovat vaikuttaneet maakuntaan voimakkaasti. Samalla ne ovat tehneet näkyväksi Pohjois-Karjalan merkityksen koko Suomelle. Elävä, saavutettava ja elinvoimainen itäraja on paitsi aluekehityksen myös turvallisuuden ja huoltovarmuuden kysymys. Turvallisuus ei synny vain rajavalvonnasta tai puolustuksen suorituskyvystä. Se rakentuu myös pysyvästä asutuksesta, työpaikoista, palveluista, toimivista yhteyksistä ja ihmisten luottamuksesta tulevaisuuteen. Itäraja ei ole vain meidän maakuntamme asia, joten teemme vahvaa yhteistyötä rajamaakuntien ja itäisen Suomen maakuntien kesken.

Emme voi rakentaa tulevaisuutta sen varaan, että olosuhteet palaisivat ennalleen. Pohjois-Karjalan on uudistuttava omista vahvuuksistaan käsin. Vaikeista vuosista huolimatta maakunta ei ole pysähtynyt, vaan yrityksemme ovat löytäneet uusia markkinoita, kehittäneet tuotteitaan ja sopeutuneet uuteen toimintaympäristöön. Metsäbiotalous ja vientiteollisuus muodostavat edelleen vahvan perustan, jonka rinnalle syntyy uusia mahdollisuuksia puhtaasta energiasta, mineraaleista, fotoniikasta, kiertotaloudesta ja uusista teknologioista. Myös koulutus, kulttuuri, luontoon perustuva matkailu sekä elokuva- ja televisiotuotannot vahvistavat maakunnan tunnettuutta ja avaavat uudenlaisia kasvun polkuja. Näiden mahdollisuuksien toteutuminen edellyttää osaajia, investointeja, toimivia yhteyksiä ja riittävää energiainfrastruktuuria. Tässä voimme onnistua vain laajalla yhteistyöllä EU:n, valtion, maakuntien ja kuntien kesken.

Mahdollisuudet eivät kuitenkaan muutu investoinneiksi itsestään. Pohjois-Karjala tarvitsee riittävän vahvan kantaverkon, toimivat tie-, raide-, lento- ja tietoliikenneyhteydet sekä oman itärajan elinvoimapaketin. Saavutettavuus ei ole itäisen Suomen erityistoive, vaan yritystoiminnan, turvallisuuden ja koko maan tasapainoisen kehityksen perusedellytys. Investointipotentiaali ei riitä, jos kasvun vaatima infrastruktuuri puuttuu. Me teemme täällä oman osamme, mutta valtion on tehtävä omansa.

Investointien lisäksi väestötilanne haastaa meitä entistä vahvemmin. Kyse ei ole vain asukkaiden määrästä vaan myös palvelujen järjestämisestä ja kuntien elinvoimasta. Tarvitsemme nuoria, kansainvälisiä osaajia, paluumuuttajia ja uusia yrittäjiä. Pohjois-Karjalan on oltava maakunta, johon tullaan opiskelemaan ja työskentelemään – ja johon halutaan myös jäädä. Kun halutaan jäädä, siihen pitää olla mahdollisuus. Viime vuosina tämä mahdollisuus on puuttunut monelta nuorelta osaajalta, koska työmahdollisuuksia on ollut vain harvoille. Olemme menettäneet valtavan määrän osaamista pääkaupunkiseudulle ja ulkomaille uramahdollisuuksien puutteen vuoksi. Ennen kaikkea maakuntaliiton pitää työskennellä sen eteen, että maakuntaan syntyy työpaikkoja ja sitä kautta mahdollisuuksia jäädä. Tämä on asia, jossa haluaisin maakuntaliiton onnistuvan paremmin.

Maakunta voi menestyä tällä tiellä, jos olemme ratkaisemassa maailman ongelmia ja kehityksen kärjessä. Liiton tehtävänä on tunnistaa nämä asiat ja panostaa kehittämisen ja rahoituksen kautta uusiin avauksiin. Esimerkiksi tekoäly, digitalisaatio ja ilmastonmuutos muovaavat maakunnan tulevaisuutta. Parhaimmillaan uudet ratkaisut voivat lisätä yritysten tuottavuutta, parantaa palvelujen saavutettavuutta ja lieventää pitkien etäisyyksien haittoja. Kehitys edellyttää kuitenkin osaamista ja kykyä ottaa ratkaisut käyttöön. Pohjois-Karjalan vahvat koulutus- ja tutkimusorganisaatiot sekä yritysten uudistumishalu tarjoavat tähän hyvän perustan, jota maakuntaliiton tulee tukea.

Vuonna 2027 tätä työtä jatketaan, ja edessä on tärkeä vuosi. Päättyvän EU-ohjelmakauden tulokset on muutettava pysyväksi elinvoimaksi, ja samalla on vaikutettava seuraavan ohjelmakauden 2028–2034 ratkaisuihin. Eduskuntavaalivuonna on varmistettava, että itäisen Suomen tarpeet ja mahdollisuudet näkyvät seuraavan hallituksen ohjelmassa. Tämä luo meille valtavan työmäärän, jota varten olemme olemassa. Vaikka työtä on paljon, se kuuluu juuri maakuntaliiton osaamisen ytimeen. Pohjois-Karjala toimii vuonna 2027 maakuntaliittojen puheenjohtajana, joten osaamisemme on koko Suomen käytössä.

Vuoden 2027 talousarvio on laadittu tasapainoiseksi, ja esityksen tulos on nolla. Talouden tasapaino on vastuullisen toiminnan perusta, ja maakuntaliitto on pysynyt sille annetussa budjetissa useita vuosia peräkkäin. Vastuullinen toiminta ja aikaisemmin syntyneet ylijäämät ovat mahdollistaneet pienemmän kuntalaskutuksen muutaman viime vuoden ajan. Niukkenevien voimavarojen aikana meidän on tehtävä entistä selkeämpiä valintoja, vahvistettava yhteistyötä ja käytettävä rahoitusta mahdollisimman vaikuttavasti. Maakuntaliiton oman toiminnan lisäksi ratkaisevaa on, kuinka tehokkaasti pystymme kokoamaan hankkeita, osaamista ja ulkopuolista rahoitusta Pohjois-Karjalan hyväksi. Toistaiseksi olemme onnistuneet tässä työssä hyvin.

Tarvitaanko siis maakuntaliittoja? Tarvitaan niin kauan kuin maakunnilla on yhteisiä tavoitteita, joita yksittäinen kunta, yritys tai organisaatio ei voi yksin saavuttaa. Tarvitaan niin kauan kuin liikennettä, energiaa, koulutusta, turvallisuutta ja eurooppalaista rahoitusta koskevat päätökset vaikuttavat eri tavoin maan eri osiin. Maakuntaliittoja tarvitaan erityisesti silloin, kun toimintaympäristö kehittyy nopeasti ja maakunnan on kyettävä muodostamaan yhteinen näkemys tulevaisuudestaan. Yhteistyöjohtajaa, joka edustaa kaikkia alueen asukkaita, tarvitaan ehdottomasti jatkossakin. Sitä tarvitaan enemmän kuin ehkä koskaan.

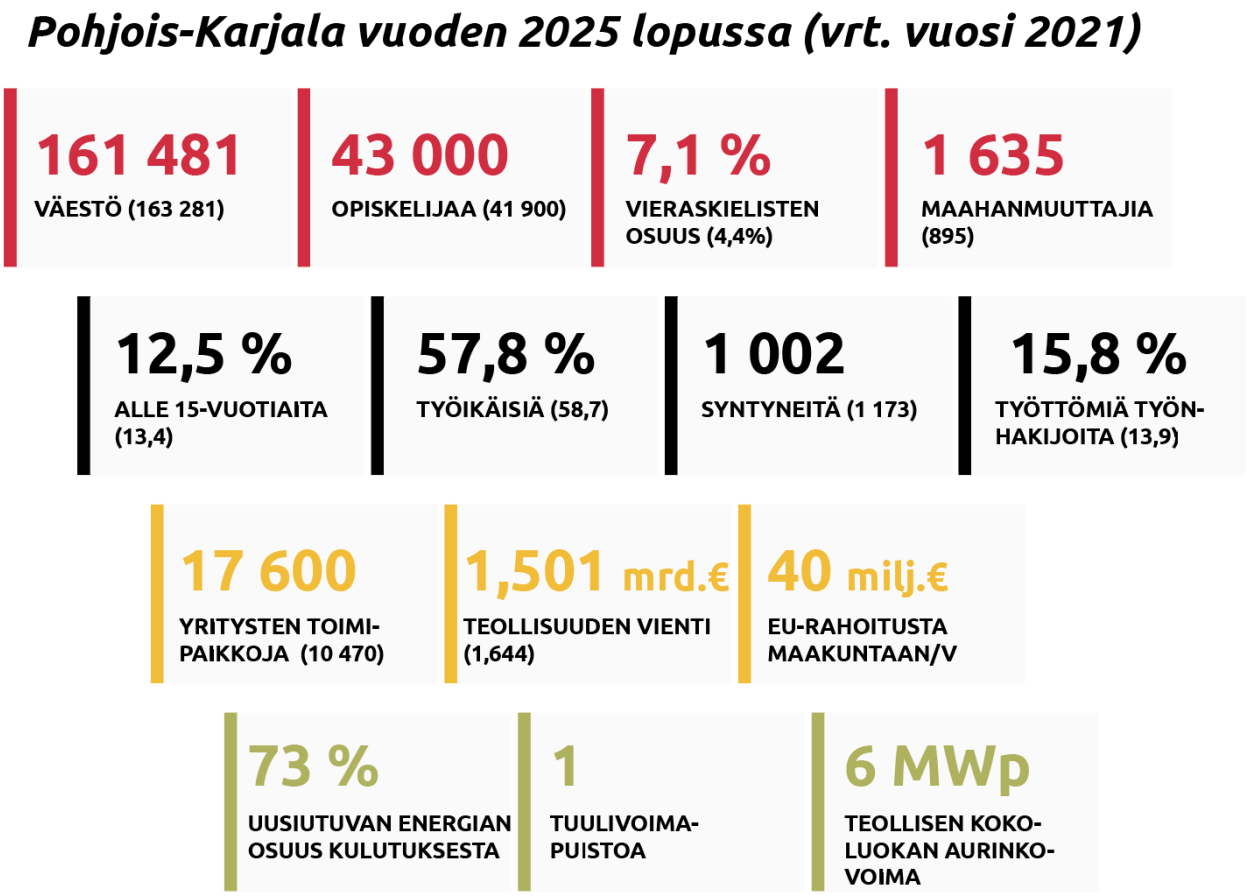

Kuva 1. Pohjois-Karjala v. 2025 (vrt. vuosi 2021).

2 TALOUSSUUNNITELMA 2027-2029 ja TALOUSARVIO 2027

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton vuosien 2027–2029 taloussuunnitelmassa ja strategiassa kuvataan keskeiset strategiset tavoitteet sekä vuoden 2027 toiminnan painopisteet.

Talousarvion kustannuspaikkakohtaisen rakenteen muodostavat luottamushenkilöhallinnon, toimiston, Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston, Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahaston ja projektien kustannuspaikat (maakuntaliiton itse toteutettavat hankkeet sekä hankehallinto).

Vuoden 2025 talousarvio tehtiin 150 000 euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2026 talousarvio tehtiin peräti 405 000 euroa alijäämäiseksi tavoitteena osittainen kertyneen ylijäämän purku. Taloussuunnitelmavuosien suunnittelussa on tavoitteena ollut palata tasapainoiseen talousarvioon v. 2027. Taloussuunnitelman mukaisesti jäsenmaksut palautetaan tasapainoisen talousarvion edellyttämälle tasolle vuodesta 2027 lukien. Alla olevan taulukon mukaan jäsenmaksutaso v. 2027 olisi siten sama kuin vuoden 2024, mikä alittaa yleisen hintatason muutoksen ja samaan aikaan myös henkilöstökustannukset ovat nousseet n. 13 %.

Taloussuunnitelmavuosien 2028–2029 tavoitteena on jäsenmaksutason säilyttäminen. Merkittävin yksittäinen vaikuttava tekijä on päätös hankehallinnon (välittävän toimielin) tehtävien hoitamisesta myös uudella rahoituskaudella 2028–2034. Valtiohallinto tekee aikaan erillispäätöksen, mikä tai mitkä organisaatiot toimivat välittävinä toimieliminä.

Kuntakokous 30.1.2024 linjasi ja hyväksyi maakuntaliiton roolin lähivuosille:
Se halutaan säilyttää vahvana ja täyden palvelun kuntayhtymänä, joka keskittyy voimakkaasti alueen edunajamiseen, aluekehittämiseen, alueiden käyttöön ja yhteisen maakunnan markkinointiin.
Se nähdään yhteistyöjohtajana, jonka rooli on maakunnassa vahva.
Sen toiminta pitkäjänteisenä aluekehittäjänä nähdään elintärkeänä maakunnan toiminnassa.
Kuntakokous totesi yksimielisesti, että maakuntaliiton toiminta ja talous halutaan pitää nykyisellä tasolla.

Vuoden 2027 talousarvion yhteenveto:

Toimintamenot		**Toimintatuotot**		
		Jäsenmaksuilla katettava	Muut tuotot	
Luottamushenkilö	120 000	120 000		
Toimisto	3 148 000	3 132 000	16 000	(hallintopalkkio)
EU-toimisto	379 050	48 000	331 050	(maakunnat jne.)
Projektit	468 000		468 000	(ulkop. rahoitus)
Välittävä toimielin	402 000	200 000	202 000	(Tem:n tekninen tuki)
Tulevaisuusrahasto	500 000	500 000	-	
	5 017 050	4 000 000	1 017 050	5 017 050
KOROTUS 2026 >2027		**345 000**		

Jäsenmaksukehitys 2024–2026 ja talousarvioesitys 2027

	2024	2025	2026	2027
Heinävesi	81 600	80 380	73 055	79 561
Ilomantsi	115 600	113 900	109 460	123 569
Joensuu	1 972 000	1 894 116	1 758 352	1 913 286
Juuka	94 800	91 684	89 395	97 290
Kitee	212 000	199 840	187 013	197 875
Kontiolahti	397 600	369 916	371 096	420 256
Lieksa	262 400	249 444	248 449	266 088
Liperi	293 200	291 848	277 144	312 778
Nurmes	213 200	208 423	206 557	223 326
Outokumpu	144 400	141 219	135 150	143 685
Polvijärvi	81 200	78 734	78 064	89 213
Rääkkylä	40 000	38 853	36 345	43 689
Tohmajärvi	92 000	91 644	84 921	89 385
Pohjois-Karjala	**4 000 000**	**3 850 000**	**3 655 000**	**4 000 000**

Toimintatuotot 5 017 050 euroa:

Jäsenmaksutuotot yhteensä 4 000 000 euroa.

Muut tulot 16 000 euroa.

Hankehallinnon tekninen tuki TEM:ltä 202 000 euroa.

Oman tuotannon projektien tuotot ulkopuolisilta rahoittajilta 468 000 euroa.

EU-toimiston muiden maakuntien rahoitus 331 050 euroa.

Vuoden 2027 talousarvioon jäsenkunnilta maksuosuuksina kerättävät toimintatuotot ovat 4 000 000 euroa mikä on 345 000 euroa enemmän kuin vuonna 2026 (+ 8,6 %) ja sama kuin v. 2024, joka on kuntakokouksen päättämä rahoituksen tason vertailuvuosi.
Jäsenkuntien maksuosuudet peritään perussopimuksen mukaisesti kuntien verotulotietojen suhteessa. Laskelmissa on käytettävissä vuoden 2025 alustavat verotiedot (pvm. 7.9.2026), jotka päivitetään vuoden 2025 lopullisilla verotiedoilla, kun verohallitus julkaisee ne loppuvuodesta 2026.
Kuntakohtaiset maksuosuudet on esitetty sivulla 13.

Toimintamenot 5 017 050 euroa:

Luottamushenkilöhallinto 120 000 euroa

Toimisto 3 150 000 euroa

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto 379 050 euroa.

Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahasto 500 000 euroa.

Projektit: itse toteutettavat hankkeet 468 000 euroa.

Välittävä toimielin (EAKR hankehallinto) 402 000 euroa.

Tilikauden tulos 0 euroa

Henkilöstömenot: 2 130 000 euroa

Av-asiantuntijan (elokuvakomissaari) tehtävän (50 %) vakinaistaminen 1.1.2027 lukien
Tietopalvelupäällikön viran lakkautus 30.4.2027.
Yt-neuvottelussa yhteyspäällikön (Venäjä asiantuntija) tehtävän lakkautus 30.4.2027.
Toimisto vakinainen: 27,5 htv kuntarahalla (2,13 Me)
Hankehallinto: 2,5 htv kuntarahalla (200 000 €) + 2,5 htv ulkopuolinen rahoitus (200 000 €, TEM)
Eu-tsto: kuntarahaa (PK 48 000 €) (3 vakinaista + 1 määräaikainen)
Itse toteutetut projektit: n. 6 htv. ulkopuolinen rahoitus + osin kuntarahalla noin 468 000 €

Vuoden 2027 alussa henkilöstömäärä yhteensä 40,5 htv.

Kuntarahoituksella palkatun vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt viime vuosina mm. tehtäväjärjestelyjen kautta. Kehittämisjohtajan virka lakkautettiin, kulttuuriasiantuntijan tehtävä puolitettiin, tietopalvelupäällikön virka on ollut 3 vuotta täyttämättä hallinto- ja talousjohtajan viranhoidon sijaisuusjärjestelyjen ajan.
Erityisasiantuntijan toimi lakkautettiin yt-menettelyssä v. 2025.
Venäjä asiantuntijan tehtävä on yhteistoimintaneuvottelussa loppuvuoden 2026 aikana ja tietopalvelupäällikön virka lakkautetaan irtisanoutumisen (eläköityminen) vuoksi 30.4.2027.

Kunta-alan työehtosopimus on voimassa 1.2.2028 saakka ja palkantarkistukset ovat 2,8 % vuonna 2027.

Hankehallinto (välittävä toimielin): 402 000 euroa

Ns. välittävänä toimielimenä maakuntaliitto vastaa osaltaan EU:n ohjelmakauden 2021–2027 hankehallinnosta (EAKR, JTF) valtion osarahoituksella ns. teknisenä tukena alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta Työ- ja elinkeinoministeriöstä. Tuki on suuruudeltaan n. 50 % hankehallinnon kustannuksista ja tuen määrä n. 202 000 euroa. Hankehallinnossa työskentelee viisi (5) työntekijää ja puolet kustannuksista katetaan kuntarahoituksella; 200 000 euroa.

Hankerahoituksen volyymi on merkittävä ja esim. vuonna 2025 hallinnoitiin, myönnettiin ja maksettiin maakuntaliiton kautta toimijoille valtion ja EU:n eri rahoitusta n. 15 Me. Maakuntaliiton on varmistettava toiminnan luotettavuus, riskien hallinta sekä varauduttava mahdollisiin hanketukien takaisinperimisiin riittävällä henkilöstömitoituksella.

Projektit (itse toteutettavat hankkeet): 468 000 euroa

Talousarviossa varataan 468 000 euroa käytettäväksi Pohjois-Karjalan maakuntaliiton itse toteutettaviin hankkeisiin, joihin saadaan ulkopuolinen rahoitus. Ulkopuolisella rahoituksella toteutettavissa määräaikaisissa projekteissa työskentelee vuoden aikana keskimäärin 5–10 työntekijää.

Ulkopuolisella rahoituksella itse toteutettavien projektien kokonaisvolyymi on ollut vuosittain n. 1 Me tasoa. Vuonna 2027 volyymi alenee ohjelmakauden lähestyessä loppua ja meneillään olevien hankkeiden päättyessä.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto, Bryssel:

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimistossa Brysselissä työskentelee kolme (3) vakinaista ja yksi (1) määräaikainen koordinaattori, joiden henkilöstö- ja muut kustannukset katetaan seitsemän maakunnan yhteisrahoituksella. P-K:n maakuntaliiton omarahoitusosuus on 48 000 euroa. EU-toimiston koko talousarvio on 379 050 euroa. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto tekemästä hallinnointityöstä laskutetaan jäsenmaakuntia 16 000 euroa vuonna 2027.

Itä-Suomen Elokuvakomissio (EFFC, East Finland Film Commission):

Pohjois-Karjalassa on kehitetty aktiivisesti elokuva- ja av-alan tuotantoedellytyksiä, aluemarkkinointia sekä toimialalla tarvittavia palveluja Itä-Suomen Elokuvakomission toimesta (EFFC). Vuoden 2026 alusta toiminta siirrettiin sopimuksen mukaisesti ja kuntien myöntämällä lisärahoituksella maakuntaliittoon Business Joensuulta.

Maakuntaliiton roolina on toimia lisäksi tukirahoituksen myöntäjänä Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahaston av-tuotantotukisääntöjen mukaisesti.

Vuoden 2026 aikana toiminta käynnistettiin vuoden kestävällä määräaikaisella ja puolipäivätoimisella av-asiantuntijan (elokuvakomissaari) tehtävällä. Vuoden 2027 alusta lukien puolipäivätoiminen tehtävä vakinaistetaan.

Palvelujen ostot:

Palvelujen ostoja joudutaan vähentämään 34 000 euroa (-3,2 %) vuoteen 2026 toimintaa sopeuttamalla.

Merkittävimmät palvelujen ostot kohdistuvat tietotekniikan ja taloushallinnon kustannuksiin. Järjestelmäuudistuksia ja -päivityksiä tehdään säännöllisesti toiminnan varmistamiseksi. Merkittävä hankinta on henkilöstöhallinnon järjestelmäuudistus vuoden 2027 alusta. Hankintalain muutos sidosyksikköasemaan Meita Oy:ssä aiheuttaa lisäkustannuksia myös selvitystyön ja jatkosuunnittelun muodossa. Matkustus- ja majoituskustannukset ovat vähentyneet usean vuoden ajan. Maakuntajohtajien puheenjohtajuus ym. maakuntien yhteistoiminnan puheenjohtajuus on vuonna 2027 Pohjois-Karjalassa, joista aiheutuviin lisäkustannuksiin varaudutaan.

Toimintasuunnitelmassa esitetyt strategiset tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat toimintaa. Talousarvion käyttötalousosan sivulle 11 on merkitty *-merkillä talousarvion 2027 maakuntavaltuustoon nähden sitovat luvut, jotka ovat luottamushenkilöhallinnon nettomenot, toimiston toimintatuotot ja toimintamenot.

Luottamushenkilöhallinto:

Luottamushenkilöhallinnon toimintamenot sisältävät maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toiminnasta aiheutuvat kustannukset ovat 120 000 euroa. Tilintarkastuspalvelut kilpailutettiin v. 2026 ja palvelut tuottavat tilintarkastuskaudella 2026–2031 BDO Audiator Oy.

Oma pääoma:

Maakuntaliiton taseen omassa pääomassa on kertynyttä ylijäämää 1 321 243,69 euroa (31.12.2025), jota pienennetään vuoden 2026 talousarvioon suunnitellulla 405 000 alijäämäisellä tuloksella.

Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahasto:

Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoon varataan toimintatuotoista 500 000 euroa käytettäväksi maakunnan kehittämishankerahoituksiin. Taseen muut omat rahastot ovat tilinpäätöksessä 2025 799 421,30 euroa.

Taulukko 1. Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027–2029: Käyttötalousosa

KÄYTTÖTALOUSOSA	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio TS1. 2027	TS. 2028	TS3. 2029
Luottamushenkilöhallinto					
Toimintatuotot	0	0	0		
Henkilöstökulut	- 80 105,33	- 75 000	- 75 000		
Palvelujen ostot	- 49 434,61	- 42 000	- 42 000		
Muut toimintakulut	- 4 053,12	- 3 000	- 3 000		
Toimintamenot	- 133 593,06	- 120 000	- 120 000	- 120 000	- 120 000
NETTO	- 133 593,06	- 120 000*	-120 000*	- 120 000	- 120 000
Toimisto					
Toimintatuotot	3 256 078,73	2 997 000*	3 268 000*	3 200 000	3 200 000
- Jäsenmaksut	3 208 428,78	2 980 000	3 252 000	3 184 000	3 184 000
- Muut tuotot	47 649,95	17 000	16 000	16 000	16 000
Henkilöstökulut	- 1 971 910,39	- 2 040 000	- 2 130 000	2 080 000	2 080 000
Palvelujen ostot	- 592 627,86	- 640 000	- 640 000	640 000	640 000
Aineet, tarvikkeet, tavarat	- 64 885,58	- 70 000	- 60 000	60 000	60 000
Avustukset	- 30 936,97	- 40 000	- 30 000	30 000	30 000
Vuokrat	- 270 301,89	- 270 000	- 270 000	270 000	270 000
Muut toimintakulut	- 39 127,22	- 32 000	- 18 000	20 000	20 000
EU-toimisto	47 985,43				
Toimintamenot	- 3 017 775,34	- 3 092 000*	- 3 148 000*	- 3 100 000	- 3 100 000
NETTO	238 303,39	-95 000	120 000	100 000	100
EU-toimisto					
Toimintatuotto (muut mkl)	382 309,37	334 135	331 050	331 050	331 050
Jäsenmaksutuotto		47 915	48 000	48 000	48 000
Toimintamenot yht.	382 309,37	382 050	379 050	379 050	379 050
NETTO					

Projektit					
Toimintatuotot	1 140 077,07	610 000	670 000	400 000	400 000
Jäsenmaksutuotto			200 000	200 000	200 000
Toimintamenot	- 1 374 648,16	- 750 000	870 000	600 000	600 000
NETTO	- 234 571,09	- 140 000	0	0	0

Tulevaisuusrahasto					
Jäsenmaksutuotto	675 000,00	675 000	500 000	500 000	500 000
Toimintamenot	- 351 055,44	- 675 000	- 500 000	- 500 000	- 500 000
NETTO	323 944,56	0	0	0	0

KÄYTTÖTALOUSOSA					
Toimintatuotot	5 453 465,17	4 614 050	5 017 050	4 679 050	4 679 000
(Josta jäsenmaksutuotto)	(3 883 428,78)	(3 655 000)	(4 000 000)	(3 932 000)	(3 932 000)
Toimintamenot	-5 259 381,37	- 5 019 050	- 5 017 050	- 4 679 050	- 4 679 050
NETTO	-69 955,23	-405 000	0	0	0

Taulukko 2. Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027–2029: Tuloslaskelmaosa

TULOSLASKELMAOSA euroina	Talousarvio/ TS1. 2027	TS2. 2028	TS3. 2029
Varsinainen toiminta			
Toimintatuotot	5 017 050	4 679 050	4 679 050
Toimintamenot	- 5 017 050	- 4 679 050	- 4 679 050
Käyttökate	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot			
Korkotulot	0	0	0
Muut rahoitustulot			
Korkomenot			
Muut rahoitusmenot			
Vuosikate	**0**	**0**	**0**
Suunnitelmapoistot			
Satunnaiset menot ja tulot			
Tilikauden tulos	**0**	**0**	**0**
Poistoeron muutos			
Varausten muutos			
Rahastojen muutos			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0**	**0**	**0**

Taulukko 3. Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027–2029: Rahoitusosa

RAHOITUSOSA euroina	Talousarvio 2027	Taloussuunnitelma 2028	Taloussuunnitelma 2029
Kuntayhtymän toiminta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	0	0	0
Satunnaiset erät			
Pakollisten varausten muutos			
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit			
Rahoitusosuudet investointeihin			
Käyttöomaisuuden myyntituotot			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			
Rahoitusjäämä/rahoitustarve	0	0	0
Pääomarahoitus			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys			
Oman pääoman lisäys/vähennys			
Toimintapääoman muutos	0	0	0

Taulukko 4. Maakuntaliiton jäsenkuntien maksuosuudet käyttötalousmenoihin vuonna 2027
(Taulukossa on käytetty vuoden 2025 alustavia verotulotietoja, 7.9.2026

Jäsenkunta	Alustavat verotulot 2025	Maksuosuus % vuoden 2025 verotulojen mukaan	Kunnan jäsenmaksuosuus 2027 euroa
Heinävesi	6 158 997	1,99	79 561
Ilomantsi	9 565 768	3,09	123 569
Joensuu	148 111 713	47,83	1 913 286
Juuka	7 531 407	2,43	97 290
Kitee	15 317 921	4,95	197 875
Kontiolahti	32 532 944	10,51	420 256
Lieksa	20 598 431	6,65	266 088
Liperi	24 212 851	7,82	312 778
Nurmes	17 288 172	5,58	223 326
Outokumpu	11 122 960	3,59	143 685
Polvijärvi	6 906 213	2,23	89 213
Rääkkylä	3 382 040	1,09	43 689
Tohmajärvi	6 919 482	2,23	89 385
Yhteensä	**309 648 899**	**100,00**	**4 000 000**

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton perussopimuksen mukaan jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät viimeksi vahvistettujen, jäsenkunnissa verotulotasauksen perusteena olevien laskennallisten verotulojen suhteessa.

Talousarvion laatimishetkellä käytettävissä on vuoden 2025 alustavat verotulotiedot (7.9.2026). Jäsenmaksuosuudet tarkistetaan laskutusajankohtana olevien viimeisten lopullisten kunnallisverotulojen perusteella. Lopulliset vuoden 2025 verotulotiedot julkaistaan loppuvuodesta 2026, jonka mukaan maakuntahallitus tulee vahvistamaan jäsenmaksut. Lopulliset jäsenmaksuosuudet annetaan jäsenkunnille tiedoksi maakuntahallituksen käsittelyn jälkeen joulukuussa 2026.
Maksuosuudet peritään jäsenkunnilta tasasuuruisina erinä 31.1., 31.5. ja 30.9.

3 POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITON TOIMINNAN STRATEGISET TAVOITTEET VUOSILLE 2027.2029 ja TOIMINNAN PAINOPISTEET VUODELLE 2027

3.1 Pohjois-Karjala -ohjelmaa toimeenpannaan yhdessä kumppanien kanssa alueen vahvuuksia painottamalla

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto vastaa aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta osallistamalla yhteistyöhön kunnat, valtion viranomaiset, koulutus- ja TKI-organisaatiot, yritykset sekä järjestöt ja kansalaistoimijat. Yhteistyötä tehdään niin maakunnassa, maakuntien välillä kuin kansallisesti ja kansainvälisesti. Maakuntaliitto seuraa ja arvioi aluekehitysohjelmien toteutumista ja vaikuttavuutta.

Aluekehitystä rahoittavat Suomen valtio, kunnat ja erityisesti Euroopan unioni. Merkittävin rahoituslähde on EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma. Maakuntaliitto sovittaa yhteen eri ohjelmia ja rahoituslähteitä muun muassa maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) kautta. Se osallistuu myös aluekehityslainsäädännön arviointiin ja uudistamiseen. Maakuntaliitto toimii aktiivisesti EU:n uuden rahoituskauden 2028–2034 valmistelussa ja edunvalvonnassa yhdessä alueen sidosryhmien ja muiden maakuntaliittojen kanssa. Erityisen tärkeitä kumppaneita ovat Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliitot sekä ulkoista itärajaa koskevissa erityiskysymyksissä myös Etelä-Karjala ja Kymenlaakso.

Toiminnan painopisteet 2027

- Toteutamme osallistavasti Pohjois-Karjala-ohjelmaa ja siihen sisältyvää älykkään erikoistumisen strategiaa.

- Kehitämme edelleen uudistettujen POKAT-ryhmien toimintaa ja johdamme aktiivisesti muita yhteistyöelimiä. Järjestämme ajankohtaisista teemoista foorumeita tiedonvaihdon ja toiminnan vaikuttavuuden vahvistamiseksi.

- Vaikutamme EU:n vuonna 2028 alkavan ohjelmakauden valmisteluun ja tulevaan aluekehitysrahoitukseen kansallisesti ja EU-tasolla. Teemme edunvalvontaa yhteistyössä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien sekä Suomen ja EU:n itäisten ulkoraja-alueiden kanssa.

- Haemme aktiivisesti ulkopuolista hankerahoitusta maakuntaan ja toteutamme tarvittaessa maakunnan kannalta keskeisiä hankkeita ja strategisia uusia avauksia.

- Vaikutamme kansalliseen päätöksentekoon tuomalla pohjoiskarjalaista asiantuntemusta aluekehityslainsäädännön valmisteluun ja kansallisiin työryhmiin. Kehitämme toimintatapojamme, joilla vastaamme maakunnan osallistumisesta aluekehittämiskeskusteluihin.

- Tuemme kuntien, yritysten, koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden sekä kolmannen sektorin kilpailukykyä, uudistumista ja TKI-toimintaa kehittämällä toimintaympäristöä ja suuntaamalla kehittämisrahoitusta niiden tarpeisiin.

- Aluekehitysyksikkö vastaa mineraalitalouden, teknologiateollisuuden, luovan talouden, älykkään erikoistumisen ja kansainvälisyyden kehittämisestä. Jatkamme av-alan kehittämistä ja tuotantojen houkuttelua maakuntaan av-tuotantokannustimella.

- Vahvistamme pohjoiskarjalaista kulttuuritoimintaa kokoamalla yhteen alan toimijoita sekä tukemalla kulttuurin saavutettavuutta. Vastaamme Itä-Suomen kulttuurifoorumin toteuttamisesta v 2027. Toimimme Kulttuuripankki-verkkopalvelun Pohjois-Karjalan alueellisena vastuutahona yhdessä Joensuun kaupungin kanssa. Toimimme vetovastuussa Itäkulmat – Kulttuuri Itä-Suomen maaseudun elinvoimaisuuden edistäjänä -hankkeessa (5/2026-4/2028), jota toteutetaan Pohjois-Karjalassa, Etelä-Savossa ja Pohjois-Savossa.

- Teemme edunvalvontaa NSPA-verkostossa, sekä raja-alueiden (AEBR ja Regio-Silience) verkostoissa sekä vahvistamme osaamista ja yhteistyötä TKI-toiminnan (ERRIN) ja metsäisten alueiden verkostoissa (ERIAFF) .

- Kehitämme vuosina 2025-2028 Catching Up Regions (CuRI) -yhteistyössä Maailmanpankin, Euroopan komission, Suomen ministeriöiden ja Etelä-Karjalan kanssa ratkaisuja haasteisiin, jotka liittyvät yritysten rahoituksen saantiin, investointien houkutteluun, erityistalousalueisiin ja osaavan työvoiman kysymyksiin.

- Toimimme eurooppalaisessa kaivannaisalan S3P Mining Regions älykkään erikoistumisen verkostossa. Lisäksi hakeudumme mukaan muihin käyttökelpoisiin EU-tason yhteistyövälineisiin. Osallistumme Itä- ja Pohjois-Suomen älykkään erikoistumisen strategian päivitykseen.

- Toteutamme Interreg Europen rahoittamaa kansainvälistä EUMINDA-hanketta (2025- 4/2029), jossa kehitetään keinoja kaivostoiminnan yhteiskunnallisten ja ympäristöhaittojen tunnistamiseen, korjaamiseen ja ennaltaehkäisyyn.

- Osallistumme Interreg Pohjoinen Periferia ja Arktinen, Interreg Itämeren alue, Interreg Eurooppa ja Interreg Aurora -ohjelmien ohjelmatyöhön ja uusien ohjelmien valmisteluun.

3.2 Elinvoimaa Pohjois-Karjalaan kestävällä ja toimivalla alueidenkäytön suunnittelulla

Maakuntakaavoitus on Pohjois-Karjalan maakuntaliiton yksi lakisääteinen tehtävä (alueidenkäyttölaki). Maakuntakaavalla luodaan pitkän aikavälin (10–20 vuotta) alueidenkäytölliset edellytykset ja suuntaviivat maakunnan tavoitetilan saavuttamiseksi. Maakuntakaava on ohjeena kuntien kaavoitukselle sekä muulle alueiden käytön suunnittelulle. Maakuntakaavan yleispiirteisiä linjauksia tarkennetaan kuntien laatimissa yleis- ja asemakaavoissa. Maakuntakaava kytkeytyy kiinteästi muuhun maakunnan strategia- ja ohjelmatyöhön, ja esimerkiksi maakuntaohjelmassa määritellyt kehittämistoimet saattavat edellyttää alueidenkäytön suunnittelua.

Maakuntaliitolla on maakuntakaavan laatimisen lisäksi myös muita alueidenkäyttöön liittyviä lakisääteisiä tehtäviä (laki alueiden kehittämisestä) kuten saavutettavuuden edistäminen, maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtaminen, luonnonvarojen kestävän käytön edistäminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sekä laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun edistäminen. Maakuntaliitto osallistuu myös kuntien alueidenkäytön suunnittelua ja kaavoitusta koskeviin kuntien kehittämiskeskusteluihin sekä antaa viranomaislausuntoja.

Alueidenkäyttö on kiinteä osa maakuntaliiton aluekehittämisen strategista kokonaisuutta, ja kehittämistyötä ja suunnittelua tehdään erityisesti ilmasto- ja energia-alalla, maankäytössä, metsäbiotaloudessa, liikenteessä, ruoantuotannossa sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön kysymyksissä.

Strategisesti valitut alueelliset ja kansainväliset hankkeet tukevat kiinteästi kehittämistyötä. Kestävää liikennettä ja liikkuvuutta edistetään maakunnallisen ja itäsuomalaisen liikennejärjestelmäsuunnittelun kautta.

Luonnonvarojen kestävä käyttö sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ovat osa alueidenkäytön suunnittelua. Suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arviointi on keskeinen osa maakuntakaavoitusta ja ohjelmatyötä. Ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä puhtaita (energia)ratkaisuja viedään eteenpäin Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelman ja sen toimenpideohjelman mukaisesti. Metsäbiotalouden kysymykset ovat ajankohtaisia sekä alueella että kansainvälisesti, ja Pohjois-Karjala toimii monella tavalla metsäbiotalouden edelläkävijäalueena.

Toiminnan painopisteet 2027

- **Maakuntakaavalla** linjataan tämän päivän ja tulevaisuuden maankäytön kysymyksiä. Maakuntakaavatyössä keskeistä on Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045 kaavaluonnoksen laatiminen selvityksineen, vaihtoehtoineen ja vaikutusten arviointeineen. Suunnitelmallinen tiedottaminen kaavatyöstä, kaikille avoimet esittely- ja keskustelutilaisuudet, lausuntopyynnöt kaavaluonnoksesta ja sen nähtäville asettaminen sekä eri työryhmät ovat keskeinen osa kaavatyötä. Lisäksi voimassa olevan maakuntakaavan toteutumisen seuranta, sekä Pohjois-Karjalan 2. vaihemaakuntakaavan (energia ja maisemat) hyväksymiskäsittelyn seuraaminen ja siihen liittyvien mahdollisten vastineiden valmistelu, ovat osa maakuntakaavatyötä.

- Seuraamme alueidenkäyttöön liittyviä **kansallisia ja kansainvälisiä kehittämishankkeita ja lakivalmisteluja** ja vaikutamme niihin neuvottelujen ja lausuntovalmistelujen kautta. Huomioimme alueidenkäyttölain (AKL) ja lain rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYTJ) tuomat muutokset ja hyödynnämme paikkatietoa laajasti maakuntaliiton toiminnassa.

- Teemme **liikennejärjestelmätyötä** eri verkostoissa saavutettavuuden parantamiseksi. Panostamme hankkeiden suunnitteluvalmiuden vahvistamiseen ja investointien edistämiseen. Edistämme Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelman 2040 toteuttamista, ja seuraamme sen tavoitteiden saavuttamista.

- Jalkautamme Pohjois-Karjalan **ilmasto- ja energiaohjelmaa** 2030 sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja kiertotalouden tiekarttoja. Yhteistyössä kuntien kanssa edistämme ilmasto- ja sopeutumistyötä sekä ilmastosuunnitelmien toteutumista.

- Edistämme maakunnan strategioita ja ohjelmia eri **yhteistyöryhmissä ja -verkostoissa**. Suunnittelemme ja toteutamme **strategisesti merkittäviä hankkeita** erityisesti liikenteen, metsäbiotalouden, ruoantuotannon, ympäristön, energian, kiertotalouden ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen teemoissa.

- Osallistumme alueidenkäytön **viranomais- ja työneuvotteluihin sekä annamme kaavalausuntoja** sekä muita lausuntoja maakuntakaavan linjausten ja maakunnan ohjelmatyön näkökulmasta.

3.3 Edunajaminen, tiedolla johtaminen ja tavoitteellinen yhteistyö rakentavat Pohjois-Karjalan kehitystä

Maakuntaliitto vastaa maakunnan ja kuntien edunajamisesta yhteistyössä sidosryhmien ja poliittisten toimijoiden kanssa. Edunajamisella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuden kannalta keskeisten hankkeiden etenemiseen ja siihen, että maakunnan ja itäisen Suomen näkemykset huomioidaan seuraavan hallitusohjelman valmistelussa ja toimeenpanossa, valtion talousarviovalmistelussa, määrärahojen kohdentamisessa, lainsäädäntötyössä sekä muussa valtakunnallisessa ja EU:n päätöksenteossa.

Kunta-asiat käsittävät laajasti kuntien toimintaan ja talouteen liittyvää seurantaa ja vaikuttamista Pohjois-Karjalan näkökulmasta. Maakuntaliitto toimii kuntien tukena mm. kuntatalouden seurannassa, hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden ja toimintojen kehittämisessä sekä maakunnallisessa yhteistyössä. Digitalisaation ja tietopalvelujen avulla edistetään maakunnan eri toimijoiden ja erityisesti kuntien tiedolla johtamista. Keskeisiä ovat yhteiset foorumit esimerkiksi kunnanjohtajille ja kuntataloudesta vastaaville.

Maakuntaliiton tietopalvelut tuottavat laadukasta tietoa maakunnan tilasta ja kehitysnäkymistä päätöksenteon tueksi. Ennakointi tukee tulevaisuutta koskevaa päätöksentekoa jäsentämällä maakunnan ja sen toimintaympäristön kehitystrendejä ja vähentämällä epävarmuutta kehittämistoimien suuntaamisessa.

Toiminnan painopisteet 2027

Vaikuttamistyöllä vahvempi Pohjois-Karjala

Tulevan hallitusohjelman valmistelu ja toimeenpano sekä siihen liittyen keskeisiin päättäjiin luottamuksen rakentaminen ja vaikuttaminen maakunnan kärkitavoitteista. Kärkihankkeiden vauhdittaminen, erityisinä teemoina maakunnan saavutettavuus sekä energiaratkaisut, itäisen Suomen yhteiset kärkiasiat. Vaikutamme seuraavan vuoden valtion budjettiin, teemme EU-vaikuttamista, tapaamme avainhenkilöitä ja järjestämme vierailuja. Kohderyhmänä ovat uusi hallitus, valtakunnan päättäjät ja Savo-Karjalan kansanedustajat sekä valtion avainorganisaatiot.

- Edunajamistyöllä vaikutamme, että Pohjois-Karjalan ja itäisen Suomen erityispiirteet ja tavoitteet huomioidaan seuraavan hallitusohjelman sisällössä, uuden hallituksen työssä ja toimeenpanossa sekä valtion talousarvion valmistelussa ja määrärahojen alueellisessa kohdentamisessa. Tehostamme vaikuttamistyötä keskittyen erityisesti itäisen Suomen elinvoiman kannalta keskeisiin liikennehankkeisiin ja saavutettavuuteen, energiapolitiikkaan, elinkeinojen kehittämiseen ja tulevaisuuden osaamiseen. Keskeisenä maakuntien yhteisenä teemana ovat seuraavaa EU-ohjelmakautta ja erityisesti koheesiorahoituksen alueellista kohdentamista koskevat ratkaisut.
- Autamme maakunnan yhteisen tahtotilan muodostamisessa ja keskeisten kärkihankkeiden eteenpäin viemisessä. Laadimme Pohjois-Karjalan Vaikuttamisen kärjet 2028-asiakirjan kärkihankepriorisointeineen. Edistämme kärkihankkeiden toteutumista ministereiden ja muiden poliittisten päättäjien sekä ministeriöiden, valtion viranomaisten ja yhtiöiden edustajien tapaamisissa sekä lausunnoin ja kannanotoin. Huolehdimme, että Savo-Karjalan kansanedustajilla on ajantasainen tieto maakunnan kärkitavoitteista. Järjestämme edunajamista tukevia vierailuja maakuntaan ja viestimme Pohjois-Karjalan tavoitteista monipuolisesti eri vaikuttamiskanavia käyttäen.
- Teemme edunajamisessa tiivistä yhteistyötä erityisesti itäisen Suomen sekä laajemmin Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa. Keskeisiä foorumeita ovat itäisen Suomen maakuntien

yhteistoiminta, Itä-Suomen neuvottelukunta sekä Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien yhteiset kokoukset ja Nopeat itäradat -neuvottelukunta. Yhteistyön myötä luomme yhteisiä ratkaisuja maakunnan ja itäisen Suomen haasteisiin.

Tiedolla johtamisella ratkaisuja kunnille ja maakunnalle

Kuntatalous, kuntien edunajaminen, hyvinvointialueen toiminnan kestävyys, tietopalvelut, sidosryhmät, kuntajohtajat

- Kuntien tehtävät ja talous. Otamme kantaa ja vaikutamme kuntien talouteen liittyviin asioihin, kuten kuntien valtionosuuksiin. Maakuntaliitto vastaa Pohjois-Karjalan kuntatalousfoorumin sekä kuntataloustyöryhmän kokouksista. Toimitamme säännöllisesti kuntatalouteen liittyvää ajankohtaisaineistoa talousjohdolle sekä Pohjois-Karjalan kuntataloustyöryhmälle.
- Tuotamme ja julkaisemme kunnille, elinkeinoelämälle, koulutusjärjestelmälle ja muille sidosryhmille tarpeellista tietoa maakunnan keskeisten toimialojen kehityksestä ja ajankohtaisista maakunnan kehitykseen vaikuttavista ilmiöistä mm. www-sivuilla. Kokoamme, analysoimme ja välitämme tilannekuvatietoa maakunnan kehityksestä ja ennakoiduista kehityssuunnista sekä osaamis- ja koulutustarpeista mm. oman vaikuttamistyömme tueksi, aluekehittämiskeskustelujen taustaksi, työllisyysalueen kunnille, alueellisia kehitysnäkymiä varten sekä koulutuksenjärjestäjien koulutussuunnittelua varten.
- Jatkamme uudistuvan Pohjois-Karjalan Trendit-talouskatsauksen tuottamista. Ylläpidämme ja julkaisemme rekisteriä Pohjois-Karjalan teollisten työpaikkojen määristä. Olemme mukana Pohjois-Karjalan kuntien omassa tietoalustahankkeessa, jossa rakennetaan tiedolla johtamisessa tarvittavaa data-aineistoa.

Tavoitteellinen yhteistyö luo elinvoimaa

Sidosryhmäyhteistyö, koulutus, matkailu, hyvinvointi, hyvinvointiryhmä, kulttuurihyvinvointi, järjestöt, maakunnan nuorisovaltuusto

- Hyvinvointi: Edistämme asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä tukemalla monitoimijaista ja poikkihallinnollista yhteistyötä sekä sen rakenteita ja toimintamuotoja. Kehitämme vaikutusten arviointia. kunnallisen järjestöasiain neuvottelukunnan (JANE) toimintaa ja kokouksia sekä tuemme järjestötoimintaa muuttuvassa toimintaympäristössä. Koordinoimme yhteistyössä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kanssa Pohjois-Karjalan nuorisovaltuustoa (Manuva). Tuemme lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ylläpitämistä.
- Koulutus: Vastaamme osaamistarpeiden muutokseen tukemalla koulutuksen ja elinkeinoelämän yhteistyötä sekä jatkuvaa oppimista. Edistämme hyviä väestösuhteita ja opiskelijoiden kiinnittymistä alueelle. Vahvistamme kansainvälisten osaajien integroitumista maakuntaan tukemalla ELO-hankkeessa luodun Pohjois-Karjalan kotoutumisen yhteistyöverkoston toimintaa sekä maakunnallisen kotoutumisen edistämisen suunnitelman 2027–2029 toimenpiteiden käynnistymistä.
- Matkailu: Tuemme maakunnan ja koko Lakeland-alueen matkailutoimijoiden tavoitteellista yhteistyötä ja kansainvälistä kasvua sekä vaikutamme alueen parempaan saavutettavuuteen.

3.4 Uudistamme maakuntamielikuvaa, vahvistamme yhteistä ääntä ja edistämme audiovisuaalisia tuotantoja

Pohjois-Karjalan veto- ja pitovoiman vahvistaminen edellyttää yhteistä, rohkeaa ja tunnistettavaa tapaa kertoa maakunnan vahvuuksista ja tulevaisuuden mahdollisuuksista. Tuomme Itä-Suomen haasteita painottavan julkisen keskustelun rinnalle määrätietoisesti esiin Pohjois-Karjalan osaamista, kasvua, hyvää elämää ja uudistumiskykyä. Kun maakunnan toimijat hyödyntävät yhteisiä viestejä ja aineistoja, Pohjois-Karjalan ääni vahvistuu ja maakunta erottuu aiempaa johdonmukaisemmin.

Maailman superlatiivisin Pohjois-Karjala-kärkiviestikonsepti tarjoaa yhteisen puhetavan maakunnan markkinointiin. Viestit rakentuvat rohkeasta väitteestä, Pohjois-Karjalan tarjoamasta lupauksesta ja väitettä tukevasta konkreettisesta näytöstä. Tavoitteena on tuoda esiin maakunnan vahvuuksia ja lisätä maakunnan tunnettuutta, veto- ja pitovoimaa sekä pohjoiskarjalaisten ylpeyttä ja tulevaisuususkoa.

Organisaatioviestinnässä tuomme esille maakuntaliiton ydintoimintoja, tehtäviä ja päätöksiä sekä kehittämishankkeiden tavoitteita, tuloksia ja merkitystä Pohjois-Karjalalle. Tuemme viestinnän keinoin maakunnan kehittämistä, yhteistyötä ja edunajamista. Osallistumme aktiivisesti rajamaakuntien ja Itä-Suomen yhteiseen viestintään.

Itä-Suomen elokuvakomissio (East Finland Film Commission, EFFC) vastaa alueellisena elokuvakomissiona AV-alan kansainvälisen ja kotimaisen vetovoiman kehittämisestä sekä tuotantojen houkuttelusta Itä-Suomen alueelle. Toimintatapana on verkostomainen yhteistyö, jossa tuotantovalmiuksia kehitetään sitouttamalla mukaan alueen elinkeinoelämä, kunnat, koulutusorganisaatiot sekä laaja alihankintaverkosto majoituksesta ja logistiikasta rakennus- ja palvelualoihin.

Toiminnan painopisteet 2027

Pohjois-Karjalan markkinoinnin painopisteet 2027:

- Jatkamme kärkiviestikonseptin jalkauttamista maakunnan toimijoiden ja verkostojen käyttöön. Esittelemme yhteistä puhetapaa, tarjoamme valmiita aineistoja sekä järjestämme neuvontaa, sparrausta ja yhteistyötilaisuuksia niiden hyödyntämiseksi.
- Toteutamme omia ja kumppaneiden kanssa suunniteltuja viestintäkampanjoita sekä vähintään yhden erottuvan markkinointiteon. Yhteisiä toimenpiteitä voidaan toteuttaa myös maakuntaliiton koordinoiman yhteishankkeen kautta.
- Vahvistamme pitovoimaa, yhteisöllisyyttä ja tulevaisuuden uskoa järjestämällä maakuntapäivän ja verkkariperjantain sekä jakamalla Yksinäisyyttä vähentävä teko -palkinnon.
- Tapahtumayhteistyöllä haemme näkyvyyttä Suomessa ja maailmalla. Hyödynnämme lisäksi maakunnan kärkipalloilujoukkueiden ottelutapahtumia.

Organisaatioviestinnän painopisteet2027:

- Pohjois-Karjalan tavoitteiden vaikuttava viestintä eduskuntavaali- ja hallitusohjelmavaiheessa.
- Pohjois-Karjala-ohjelman toimeenpanon tekeminen näkyväksi ja ymmärrettäväksi avaamalla ohjelman tavoitteita, toimenpiteitä ja niiden merkitystä maakunnan kehittämiselle.
- Pohjois-Karjala toimii maakuntien yhteistoiminnan puheenjohtajana, mikä tuo uusia tehtäviä, mm. viestinnän koordinointia.

Itä-Suomen elokuvakomission painopisteet 2027:

- Avaamme uusia markkinoita erityisesti Intiassa ja vahvistamme näkyvyyttä kansainvälisissä tapahtumissa.

- Syvennämme yhteistyötä Business Finlandin, Nordic Film Commissionin ja muiden alueellisten elokuvakomissioiden kanssa.
- Laajennamme Film Friendly -verkostoa ja vahvistamme alueellista alihankintaa, työllisyyttä ja palveluvalmiutta.
- Mittaamme aktiivisesti tuotantojen määrää, kuvauspäiviä, alueellista rahankäyttöä ja talousvaikutuksia.

3.5 Asetettuihin tavoitteisiin ja tuloksiin pääseminen varmistetaan saadulla rahoituksella, toimintakykyisellä hallinnolla ja riittävällä henkilöstömäärällä

Maakuntaliiton hallinnon, talouden ja henkilöstöasioiden kokonaisuus sisältää luottamushenkilöhallinnon toiminnan (valtuusto, hallitus ja tarkastuslautakunta), asiakirjahallinnan sekä hallinnolliset prosessit. Toiminnassa huomioidaan tietosuoja, avoimuus ja julkisuus.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston talous- ja henkilöstöhallinto kuuluu maakuntaliiton vastuulle maakuntien yhteistyösopimuksen mukaisesti.

EAKR:n, JTF:n ja kansallisten kehittämisrahoitusten maksatus- ja varmennustehtävät, hankkeiden maksatuspäätökset, varojen asianmukainen hallinnointi ja maksaminen hoidetaan välittävälle toimielimelle kuuluvien velvoitteiden mukaisesti. Hoidetaan päättyneen EU:n ohjelmakauden 2014–2020 jälkiseuranta ja muut toimet päätökseen asianmukaisesti

Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoa hallinnoidaan ja käytetään POKAT-maakuntaohjelman mukaisten tavoitteiden ja hankkeiden toteuttamiseen

Keskitettyihin tukipalveluihin kuuluu hankintoja, sopimuksia, toimitiloja, toimistopalveluita koskevat asiat sekä tietotekniikka- ja kirjanpitopalvelut, joissa palvelun tuottajana on Meidän IT ja talous Oy.

Toiminnan painopisteet 2027

Henkilöstö- ja taloushallinto sekä päätöksenteko

- Maakuntaliiton toimintaedellytykset ja -kyky varmistetaan kohdentamalla taloudelliset- ja henkilöstöresurssit asetettujen tavoitteiden mukaiseen tulokselliseen toimintaan.
- Varaudutaan toimenpiteisiin hankintalain muutoksen vaikutuksista tukipalveluiden (taloushallinto, henkilöstöhallinto, ict) järjestämiseen
- Jatkamme henkilöstöhallinnon järjestelmäuudistusta ja integraatiota eri järjestelmiin

Asiakirja- ja tiedonhallinta sekä asiakaspalvelu

- Edistämme ja vakiinnutamme asiakirjahallinnan digitalisaatiokehitystä tiedon laatua, tietojärjestelmien yhteen toimivuutta ja henkilöstön osaamista kehittämällä.
- Jalostamalla tiedonhallinnan resurssiviisaita ratkaisuja synnytämme tehokasta ja avointa hallintoa, jolla taataan sekä operatiivisesti laadukkaat prosessit että kansalaisten perusoikeuksien toteutuminen.
- Ylläpidämme ja kehitämme tietosuojaa ja -turvaa proaktiivisesti ja muuhun toimintaan integroidusti.
- Huolehdimme kirjaamon ja infopisteen asiakaspalveluista sekä kokouspalveluista.

Hankehallinnon maksatustehtävät

- Pidämme maksatusprosessien toimintakyvyn ja -varmuuden tarpeen mukaisella tasolla huomioiden toimielimelle asetetut vaatimukset.
- Hoidamme ohjelmakauden 2021–2027 EAKR:n, JTF:n ja kansallisten kehittämisrahoitusten (AKKE JA AIKO) maksatus- ja varmennustehtävät, hankkeiden maksatuspäätökset, varojen asianmukaisen hallinnoinnin ja maksamisen välittävälle toimielimelle kuuluvien velvoitteiden mukaisesti.
- Huolehdimme päättyneen EU:n ohjelmakauden 2014–2020 jälkiseurannan ja muut toimet asianmukaisesti päätökseen vaatimusten edellyttämällä tavalla.
- Vastaamme Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahaston maksatustehtävistä.

3.6 Joustavalla ja monipuolisella hankerahoituksella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuteen

Monipuolinen hankerahoitus tukee Pohjois-Karjalan uudistumista ja elinvoimaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa EU-varojen hallinnoinnista Suomessa ja on nimennyt Pohjois-Karjalan maakuntaliiton Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman (AURA) välittäväksi toimielimeksi. Kehittämisrahoitusyksikkö vastaa hankerahoituksen lakisääteisistä velvoitteista.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) linjaa maakunnan kehittämistä ja EU-varojen jakoa. Pohjois-Karjalan merkittävin rahoituslähde on AURA-ohjelma, jossa maakuntaliitto toimii hankerahoittajana yhdessä Itä-Suomen elinvoimakeskuksen kanssa. MYR ja sen sihteeristö varmistavat eri rahoitusohjelmien toimeenpanon ja yhteensovituksen. Maakuntaliitolla on käytettävissään Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoitusta.

Kansallista rahoitusta maakuntaliitto myöntää kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen (AKKE) sekä alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämiseen (AIKO). Lisäksi se hallinnoi kuntarahoitteista Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoa. Rahoitusvälineillä edistetään POKAT-maakuntaohjelman tavoitteiden toteutumista

Toiminnan painopisteet 2027

- Koordinoimme ja hallinnoimme maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) ja sen sihteeristön toimintaa.
- Huolehdimme ohjelmakauden 2021–2027 Itä-Suomen koordinoivan liiton tehtävistä maakuntaliittojen sopimuksen mukaisesti.
- Vastaamme AURA-ohjelman ja hankerahoituksen koordinoinnista, hallinnoinnista, viestinnästä ja hankeneuvonnasta sekä rahoituspäätösten valmistelusta ja hyväksymisestä. Käsittelemme myös Joensuun kaupungin ja valtion innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen rahoitushakemukset. Toteutumista seurataan muun muassa hakuinfojen, hakemusten ja rahoitettujen hankkeiden määrillä.
- Hallinnoimme AKKE- ja AIKO-rahoitusta TEM:n valtuuksien ja ohjeiden mukaisesti.

Hallinnoimme Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoa sen käyttöperiaatteiden mukaisesti. Toteutumista seurataan hakemusten ja rahoitettujen hankkeiden määrillä.

4 MAAKUNTALIITON KESKEISET TEHTÄVÄT JA ORGANISAATIO

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on lakisääteinen kuntayhtymä, jonka tehtävänä on maakunnan asukkaiden elinolosuhteiden ja hyvinvoinnin kehittäminen sekä maakunnan yhteisen tahdon muodostaminen, vahvistaminen ja esilletuominen. Maakuntaliitto suunnittelee ja koordinoi maakunnan kehittämistä sekä edistää kansallisesti ja kansainvälisesti maakunnan etua.

Pohjois-Karjalan kunnat ovat maakuntaliiton perussopimuksen mukaisesti organisoineet toiminta- ja talousarviosuunnitelmassa kuvattujen tehtävien hoidon maakuntaliitolle. Maakuntavaltuuston hyväksymässä toiminta- ja talousarviosuunnitelmassa kuvataan tehtävät, tavoitteet, toimenpiteet ja resurssit tarkemmin ja maakuntaliiton hallintosäännössä määritellään eri toimijoiden vastuut ja toimivalta.

Aluekehitysviranomaisena maakuntaliitto vastaa lakisääteisten maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman laadinnasta ja toteutuksesta. Pohjois- Karjalan maakuntaohjelmaa POKAT2029 on juuria hyväksytty ja ohjaa hankerahoituksen kohdentumista eri rahoitusohjelmissa. EU-rahoitus on merkittävässä roolissa Pohjois-Karjalan aluekehityksessä, sillä jopa 95 % rahoituksesta tulee EU:sta.

Maakuntaliitto vastaa lakisääteisestä maakuntakaavoituksesta, joka on yleispiirteinen suunnitelma alueidenkäytön suunnittelusta maakunnassa tai sen osa-alueella.

Kuntien antama tehtävä on maakunnan edunajaminen. Maakuntaliitto vastaa maakunnan ja kuntien edunajamisesta yhteistyössä sidosryhmien ja poliittisten toimijoiden kanssa. Edunajamisella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuden kannalta keskeisten hankkeiden etenemiseen ja siihen, että maakunnan näkemykset huomioidaan EU:n ja valtakunnallisessa päätöksenteossa.

Kuntia palvelevat myös tietopalvelut sekä erilaiset kehittämis- ja koordinaatiotehtävät. Tämän lisäksi on joukko erillislakeja, joiden tehtäviä kuuluu maakuntaliitolle.

Maakuntaliitto vastaa omalta osaltaan välittävänä toimielimenä eri EU-ohjelmien ja kansallisten erityisohjelmien laadinnasta ja toteutuksesta. Maakuntaliitto vastaa "Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman" toteuttamisesta Pohjois-Karjalassa ja toimii siinä myös rahoittajana EAKR- ja JTF rahastoissa. Valtuustokauden alussa valmistellaan uuden ohjelmakauden 2028–2034 rahoitusohjelmat. Maakuntaliitto hyödyntää EU:n erillisohjelmarahoituksia ja EU:n alueellisen yhteistyön ohjelmarahoituksia. Lisäksi maakuntaliitto vastaa kansallisten aluekehittämisvarojen käytöstä alueella. Maakuntaliiton oma Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahasto on tehokas rahoitusväline kehittämishankkeisiin sekä elokuva- ja av-tuotantoihin.

Viestinnän tavoitteena on tehdä maakuntaliiton asiantuntijatyö näkyväksi: ydintoiminnot, tehtävät, päätökset ja kehittämishankkeet. Markkinoinnissa vahvistetaan maakunnan identiteettiä, vetovoimaisuutta ja tunnettuutta niin kansallisesti kuin kansainvälisesti Pohjois-Karjala brändin ja vetovoimaviestinnän strategisten linjausten mukaisesti.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto vastaa Itä- ja Pohjois-Suomen Brysselin EU-toimiston hallinnosta ja taloudesta Itä- ja Pohjois-Suomen seitsemän maakunnan tekemän sopimuksen mukaisesti. EU-toimiston henkilöstö on virka- ja työsuhteessa Pohjois-Karjalan maakuntaliittoon.

Alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain mukaisesti maakunnan liitto vastaa aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta ja siinä tehtävässä:

1) valmistelee ja toimeenpanee maakunnan pitkän aikavälin strategian
2) edistää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja alueen älykästä erikoistumista
3) hoitaa sille rahoituslaissa säädetyt tehtävät
4) edistää saavutettavuutta sekä vastaa maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtamisesta ja suunnitelman yhteensovittamisesta maakunnan muiden suunnitelmien ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa muualla kuin Helsingin seudulla
5) edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä ja ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista ja laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä sekä vastaa suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa
6) edistää kuntien välistä, kuntien ja maakunnan välistä sekä maakuntien välistä yhteistyötä sekä maakunnan kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä
7) seurata ja ennakoida aluekehitystä sekä toimintaympäristön ja osaamistarpeiden muutoksia
8) edistää kulttuuria osana maakunnallista strategiatyötä, saamelaisten kotiseutualueella heidän oikeuttaan omaan kieleensä ja kulttuuriinsa sekä maakunnallista identiteettiä ja asukkaiden osallistumista maakunnan kehittämiseen
9) edistää julkisen hallinnon yhteispalveluista annetussa laissa (223/2007) tarkoitettua yhteispalvelua alueellaan
10) hoitaa muut sille erikseen säädetyt ja jäsenkuntien sille osoittamat tehtävät
11) maakunnan liiton hallitus asettaa maakunnan yhteistyöryhmän, nimittää sen puheenjohtajan ja vahvistaa sen työjärjestyksen.

Maakunnan liitto hoitaa tehtäviään:

1) toimimalla laajassa yhteistyössä alueiden kehittämiseen osallistuvien viranomaisten sekä julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa
2) ottamalla huomioon kuntien erilaisista lähtökohdista johtuvat tarpeet ja vahvuudet
3) osallistumalla keskeisten aluekehittämiseen osallistuvien valtion aluehallintoviranomaisten strategiseen suunnitteluun ja tulosohjaukseen
4) tekemällä yhteistyötä korkeakoulujen ja koulutuksen järjestäjien kanssa maakunnan aluekehittämistavoitteiden huomioon ottamiseksi
5) edistämällä maakunnan yleistä kehittämistä ja etuja.

Alueidenkäyttölain mukaiset tehtävät:

6) maakunnan liiton tehtävänä on maakunnan suunnittelu sekä merialuesuunnittelu
7) maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, muuta alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämisohjelma. Alueellisesta kehittämisohjelmasta säädetään erikseen
8) maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa
9) maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys
10) maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden

kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen

11) maakuntakaavan laatimisesta ja muusta maakunnan suunnittelusta huolehtii kuntayhtymä (maakunnan liitto), jossa alueen kuntien on oltava jäseninä
12) maakunnan liiton tulee huolehtia tarpeellisesta maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittämisestä.

4.1 Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toimiston organisaatio

Maakuntaliiton perustehtävät on jaettu vastuualueittain yksiköihin; aluekehitys, alueiden käyttö, maakunnan edunajaminen, hallintopalvelut, kehittämisrahoitus sekä viestintä ja markkinointi. Yksiköt ovat päävastuussa toiminta- ja talousarviosuunnitelmaan kirjatuista tehtävistä ja tavoitteista, vaikkakin tehtävien hoitoon tarvitaan usein osaamista ja henkilöitä useammasta yksiköstä. Henkilöstön esihenkilönä toimii oman yksikön johtaja. Yksiköiden työskentelyä sovittaa yhteen johtoryhmä, joka valmistelee maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston päätettäväksi menevät asiat sekä keskeisten sidosryhmien yhteistyöasiat ja muun maakuntaliiton toimiston toiminnanohjauksen.

Kuva 2. Pohjois-Karjalan maakuntaliiton organisaatiokaavio.

Johtoryhmän muodostavat yksiköiden johtajat sekä viestintäpäällikkö. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii maakuntajohtaja, varapuheenjohtajana hänen sijaisensa aluekehitysjohtaja ja sihteerinä johdon sihteeri. Johtoryhmän kokouksiin voidaan lisäksi kutsua kulloinkin käsiteltävänä olevan asian asiantuntijoita.

Maakuntaliiton toiminnan ohjaus ja tulostavoitteiden määrittely sekä niiden toteutumisen arviointi tehdään toiminta- ja talousarviosuunnitelman mukaisesti. Henkilöstön pääasialliset tehtävät määritellään maakuntajohtajan vuosittain tai tarvittaessa muulloinkin hyväksymissä tehtävänkuvauksissa.
Työnjako pidetään joustavana ja henkilöstö osallistuu tarvittaessa myös muihin kuin tehtävänkuvauksessa mainittuihin tehtäviin. Henkilöstö osallistuu kansainvälisiin tehtäviin ja kuntayhteistyöhön oman toimenkuvansa puitteissa. Henkilöstö viestii aktiivisesti omaan tehtäväkuvaan kuuluvista asioista. Viestintää koordinoi viestintäpäällikkö.

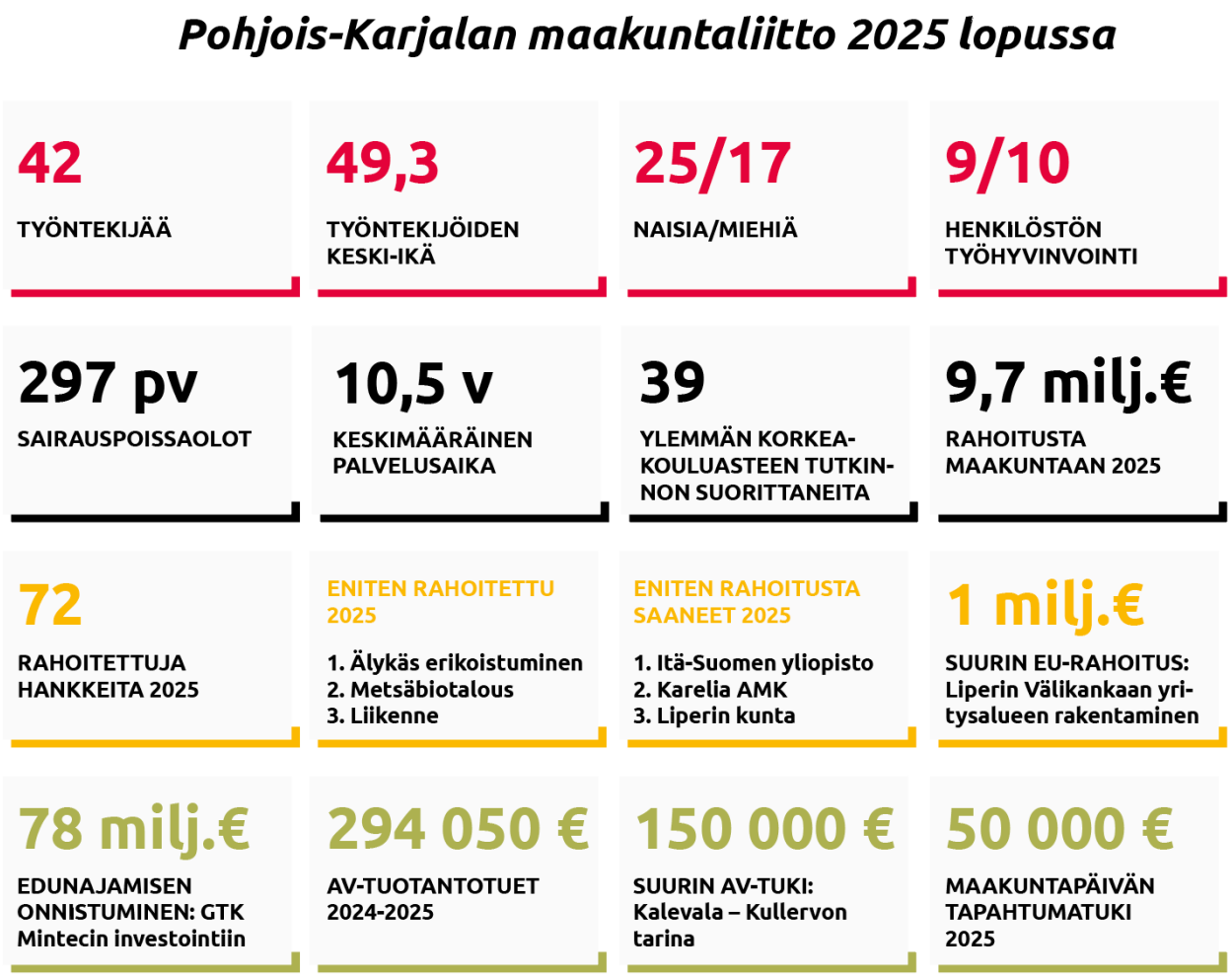

Kuva 3. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto v.2025.

4.2 Luottamushenkilöhallinto

Maakuntavaltuustossa on 53 jäsentä valtuustokaudella 2025–2029.
Kuntakohtainen paikkajako on seuraava: Heinävesi 1, Ilomantsi 2, Joensuu 23, Juuka 2, Kitee 3, Kontiolahti 5, Lieksa 3, Liperi 4, Nurmes 3, Outokumpu 2, Polvijärvi 2, Rääkkylä 1 ja Tohmajärvi 2.

Poliittisten ryhmien paikkajako on: Keskusta 17, SDP 16, Kokoomus 7, Perussuomalaiset 4, Vasemmistoliitto 4, Vihreät 3 ja Kristillisdemokraatit 2.

Maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet 2025-2029

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja on Emilia Kangaskolkka (SDP Joensuu), 1. varapuheenjohtaja Ville Hirvonen (KESK Rääkkylä) ja 2. varapuheenjohtaja Timo Elo (KOK Joensuu).

Heinäveden kunta, (1 jäsen)	jäsen	Kotilainen Juulia	KESK
	varajäsen	Sallinen Juha	KESK
Ilomantsin kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Piitulainen Juha Ilmari	VAS
	varajäsen	Vartiainen Ulla	VAS
	jäsen	Puruskainen-Saarelainen Anna	SDP
	varajäsen	Hämäläinen Kari	SDP

Joensuun kaupunki, (23 jäsentä)	jäsen	Alanen Teija	VIHR
	varajäsen	Varis Milena	VIHR
	jäsen	Antikainen Timo Ilkka	KD
	varajäsen	Piiroinen Mika	KD
	jäsen	Elo Timo, 2. vpj	KOK
	varajäsen	Kaita Karita	KOK
	jäsen	Estola Anna	VAS
	varajäsen	Timonen Ville-Pekka	VAS
	jäsen	Harinen Jertta	KESK
	varajäsen	Puustinen Pekka	KESK
	jäsen	Heinonen Eila	SDP
	varajäsen	Stenberg-Louko Irmeli	SDP
	jäsen	Hirvonen Jukka	SDP
	varajäsen	Keskisalo Pentti	SDP
	jäsen	Holopainen Hannu	SDP
	varajäsen	Tielinen Ari	SDP
	jäsen	Hulmi Helena	KESK
	varajäsen	Varis Atte	KESK
	jäsen	Kangaskolkka Emilia, pj.	SDP
	varajäsen	Mainonen Jenni	SDP
	jäsen	Kastinen Outi	SDP
	varajäsen	Mikkonen Virve	SDP
	jäsen	Kinnunen Asseri	PS
	varajäsen	Mara Outi	PS
	jäsen	Kukkonen Pekka	KESK
	varajäsen	Pyöriäinen Jasmin	KESK
	jäsen	Laakkonen Jussi	SDP
	varajäsen	Immonen Jarkko	SDP
	jäsen	Laakkonen Jussi	SDP
	varajäsen	Immonen Jarkko	SDP
	jäsen	Laasonen Jenni	KOK
	varajäsen	Pippuri Arto	KOK
	jäsen	Lasaroff Johannes	KOK
	varajäsen	Vara Heli	KOK
	jäsen	Miettinen Asko	KESK
	varajäsen	Huovinen Sari	KESK
	jäsen	Mikkonen Krista	VIHR
	varajäsen	Savolainen Terhi	VIHR
	jäsen	Mäkinen Tiia-Mari	VAS
	varajäsen	Järvinen Anni	VAS
	jäsen	Puustinen Timo	KESK
	varajäsen	Vatanen Lahja-Elina	KESK
	jäsen	Tahvanainen Petteri	VAS
	varajäsen	Dannenberg Alia	VAS
	jäsen	Vanhanen Helmi	VIHR
	varajäsen	Koskinen Sari	VIHR
	jäsen	Wihonen Jussi	PS
	varajäsen	Oinonen Kristiina	KESK
Juuan kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Nenonen Reetta	SDP
	varajäsen	Hyttinen Jukka	SDP
	jäsen	Peura Matti	KESK
	varajäsen	Pitkänen Tiina	KESK

Kiteen kaupunki, (3 jäsentä)	jäsen	Halttunen Sanna	KOK
	varajäsen	Päivinen Timo	KOK
	jäsen	Hartikainen Pasi	KESK
	varajäsen	Timonen Tarja	KESK
	jäsen	Suoninen Tuomo	SDP
	varajäsen	Holopainen Mervi	SDP
Kontiolahden kunta, (5 jäsentä)	jäsen	Kauppinen Marja	SDP
	varajäsen	Haukka Markus	SDP
	jäsen	Kuusela Mika	KESK
	varajäsen	Karjunen Mervi	KESK
	jäsen	Sihvonen Aulikki	KOK
	varajäsen	Turunen Joona	KOK
	jäsen	Turunen Marko	SDP
	varajäsen	Hälinen Mari	SDP
	jäsen	Turunen Susanna	KESK
	varajäsen	Kontkanen Mika	KESK
Lieksan kaupunki, (3 jäsentä)	jäsen	Kiiskinen Seppo	KESK
	varajäsen	Lihavainen Hannele	KESK
	jäsen	Kärkkäinen Tarja	SDP
	varajäsen	Kärkkäinen Eero	SDP
	jäsen	Porkka Keijo	PS
	varajäsen	Keronen Niko	PS
Liperin kunta, (4 jäsentä)	jäsen	Laitila Sami	KESK
	varajäsen	Savolainen Tiina	KESK
	jäsen	Jormanainen Martti	KOK
	varajäsen	Rautiainen Taina	KOK
	jäsen	Remes-Ylönen Salla	SDP
	varajäsen	Kuittinen Tero	SDP
	jäsen	Silvennoinen Maija	KD
	varajäsen	Melkko Satu	KD
Nurmeksen kaupunki, (3 jäsentä)	jäsen	Härkin Anne	SDP
	varajäsen	Hurskainen Veli-Matti	SDP
	jäsen	Määttä Henry	PS
	varajäsen	Saaristo Susanna	PS
	jäsen	Siira Arto	KESK
	varajäsen	Sirkkiä Sari	KESK
Outokummun kaupunki, (2 jäsentä)	jäsen	Mertanen Ilkka	SDP
	varajäsen	Kolehmainen Sirkka-Liisa	SDP
	jäsen	Mertanen Ilkka	SDP
	jäsen	Valjus Heli	KESK
	varajäsen	Hirvonen Janne	KESK
Polvijärven kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Leminen Urpo	KESK
	varajäsen	Tanskanen Raili	KESK
	jäsen	Mustonen Tiina	SDP
	varajäsen	Kuikka Heikki	SDP
Rääkkylän kunta, (1 jäsen)	jäsen	Hirvonen Ville 1 vpj.	KESK
	varajäsen	Makkonen Ona	KESK

Tohmajärven kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Pesonen Tommi	KOK
	varajäsen	Multanen Marja	KOK
	jäsen	Saikkonen Satu	KESK
	varajäsen	Lintunen Eero-Matti	KESK

Maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet 2025-2029

Maakuntahallituksen puheenjohtaja on Katja Asikainen, 1. varapuheenjohtaja Matti Taponen ja 2. varapuheenjohtaja Satu-Sisko Eloranta.

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Asikainen Katja pj. (Joensuu)	KESK	Hyykky Jari (Juuka)	KESK
Urjanheimo Hannu (Ilomantsi)	KESK	Hulmi Helena (Joensuu)	KESK
Martikainen Milla (Lieksa)	KESK	Pennanen Kari (Kitee)	KESK
Hiltunen Ilkka (Outokumpu)	KESK	Mononen Liisa (Ilomantsi)	KESK
Taponen Matti 1. vpj. (Lieksa)	SDP	Nissinen Joona (Outokumpu)	SDP
Eloranta Satu-Sisko 2 vpj. (Joensuu)	SDP	Kuittinen Tero (Liperi)	SDP
Muukkonen Birgitta (Kitee)	SDP	Hirvonen Jukka (Joensuu)	SDP
Smura Antti (Nurmes)	SDP	Mahlavuori Ritva (Nurmes)	SDP
Kosonen Juha (Liperi)	KOK	Vallius-Hyttinen Marjo (Lieksa)	KOK
Koskinen Marko (Kitee)	PS	Wilska Heidi (Juuka)	PS
Kuivalainen Maija (Joensuu)	VAS	Tahvanainen Petteri (Joensuu)	VAS

Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet 2025-2029

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Kauppinen Marja pj. (Kontiolahti)	SDP	Suoninen Tuomo (Kitee)	SDP
Kuusela Mika vpj. (Kontiolahti)	KESK	Turunen Susanna (Kontiolahti)	KESK
Mertanen Ilkka (Outokumpu)	SDP	Remes-Ylönen Salla (Liperi)	SDP
Harinen Jertta (Joensuu)	KESK	Miettinen Asko (Joensuu)	KESK
Pesonen Tommi (Tohmajärvi)	KOK	Sihvonen Aulikki (Kontiolahti)	KOK

Vaalilautakunnan varajäsenet 2025-2029

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Miettinen Asko pj. (Joensuu)	KESK	Turunen Susanna (Kontiolahti)	KESK
Laakkonen Jussi vpj. (Joensuu)	SDP	Heinonen Eila (Joensuu)	SDP
Halttunen Sanna (Kitee)	KOK	Pesonen Tommi (Tohmajärvi)	KOK
Alanen Teija (Joensuu)	VIHR	Antikainen Timo-Ilkka (Joensuu)	KD
Määttä Henry (Nurmes)	PS	Mäkinen Tiia-Mari	VAS

Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpano 2025-2029

Maakuntahallituksen nimeämä maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on keskeinen toimielin, joka vastaa maakunnassa alue- ja rakennepolitiikan ohjelmien koordinoinnista, hallinnoinnista, rahoituksesta, tiedottamisesta, toimeenpanosta, yhteensovituksesta ja seurannasta yhdessä sen sihteeristön kanssa.

Maakunnan liitto ja jäsenkunnat – 7 jäsentä / varajäsentä

Tiina Räisänen (pj.)	Vilho Mikkonen	SDP
Olli Haapiainen	Maarit Smura	SDP
Jani Salomaa	Suvi Hiltunen	SDP
Kaija Majoinen	Markku Litja	KESK
Helena Pakarinen	Kari Piiroinen	KESK
Seppo Toppi	Tarja Timonen	KESK
Jouni Hyttinen	Maija Törmänen	KOK

Valtio – 7 jäsentä / varajäsentä

Juha Kaipiainen	Ari Niiranen	Itä-Suomen elinvoimakeskus
Mika Pirinen	Kaija Eisto	Itä-Suomen elinvoimakeskus
Terhi Nissinen	Tommi Huttunen	Itä-Suomen elinvoimakeskus
Jonna Moilanen	Raisa Lappeteläinen	Itä-Suomen elinvoimakeskus
Soili Makkonen	Laura Hirsto	Itä-Suomen yliopisto
Lauri Sikanen	Sirpa Piirainen	Luonnonvarakeskus
Terttu Kinnunen	Tuomo Rissanen	Suomen metsäkeskus / ProAgria Itä-Suomi

Alueen kehittämisen kannalta keskeiset tahot – 8 jäsentä / varajäsentä

Kirsi Vuori	Katja Tanskanen	Akava ry.
Kari Hyvärinen	Arja Puoskari	JANE - Pohjois-Karjalan Järjestöasiain neuvottelukunta
Anne Ilvonen	Petri Raivo	Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Jari Rouvinen	Harri Välimäki	MTK / Metsänhoitoyhdistys-Pohjois-Karjala
Antti Toivanen	Jonas Kekäle	Pohjois-Karjalan kauppakamari
Merja Blomberg	Tuomo Turunen	Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry
Sonja Laitinen	Marja Karmala	SAK:n Itä-Suomen toiminta-alue
Tomi Rosti	Kirsi Nousiainen	STTK:n Pohjois-Karjalan aluetoimikunta

Pysyvät asiantuntijajäsenet – 10 jäsentä

Johanna Reinikainen	aluepäällikkö	Finnvera Oyj
Seppo Tossavainen	elinkeino- ja kansainvälisten asioiden päällikkö	Joensuun kaupunki
Pekka Hirvonen	kaupunginjohtaja	Keski-Karjalan kunnat
Henkilö		Pielisen Karjalan kunnat
Ilkka Pirskanen	strategiajohtaja	Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun Sote
Esa Karvinen	Kuntayhtymän johtaja, rehtori	Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria
Markus Hirvonen	maakuntajohtaja	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Antti Saarelainen	toiminnanjohtaja	Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry.
Esa Näätänen	aluepäällikkö	Teknologiateollisuus ry.
Ida Hirvonen		Pohjois-Karjalan Maakunnallinen Nuorisovaltuusto

4.3 Sidosryhmätoiminta

Pohjois-Karjala ohjelman ryhmät

Pohjois-Karjala -ohjelman keskeinen toteuttamisen työkalu ovat maakuntahallituksen koolle kutsumat POKAT-ryhmät. Ne kokoavat yhteen eri alojen pohjoiskarjalaisia asiantuntijoita ja vahvistavat aluekehittämisen sidosryhmäyhteistyötä. Ryhmien kokoonpanossa huomioidaan asiantuntemuksen lisäksi eri toimijoiden, alueiden, sukupuolten ja ikäryhmien tasapuolinen edustus. Maakuntahallitus on hyväksynyt POKAT-ryhmien pelisäännöt vastaamaan ohjelman painopisteitä ja kehittämistavoitteita.

POKAT-ryhmät jakautuvat teemaryhmiin, asiantuntijaryhmiin ja yhteistyöfoorumeihin.

Teemaryhmiä ovat Hyvinvointi, JANE Järjestöasiain neuvottelukunta, Koulutus ja kansainvälisyys, Kulttuuri sekä Liikennejärjestelmä.
Asiantuntijaryhmiä ovat Elinkeinoelämä ja kilpailukyky, Ilmasto ja energia, Luova talous, Metsäbiotalous, Mineraalitalous sekä Teknologiateollisuus.
Yhteistyöfoorumeita ovat valmiusfoorumi (POKAT kokonaisturvallisuus), maaseutuohjelman ohjausryhmä (POKAT maatalous) ja luonnon monimuotoisuus -ryhmä (POKAT LUMO).

Maakuntaohjelman ja sen alastrategioiden vaikutusten arviointia varten maakuntahallitus nimeää lisäksi eri alojen asiantuntijoista koostuvan SOVA-ryhmän (SOVA-laki 200/2025).

Maakuntaliiton maakuntaohjelman painopisteen vastuuhenkilön vastaa ryhmän kokoamisesta, organisoi ja koordinoi ryhmän toimintaa. Tehtäviin kuuluvat hanke- ja sidosryhmäyhteistyö, verkostojen koordinointi, edunvalvonta, alan kehityksen seuranta ja uusien aloitteiden tekeminen.

POKAT-ryhmien toiminnan arviointi on osa maakuntaohjelman seurantajärjestelmää. Pohjois-Karjala -ohjelman kehittämishankkeiden toteuma raportoidaan kahdesti vuodessa toteumaraporteilla. Elinkeinoelämän indikaattorit esitetään puolivuosittain julkaistavassa Trendit -lehdessä.

Maakunnan suunnittelujärjestelmä

Maakuntastrategia, maakuntaohjelma ja maakuntakaava ovat alueidenkäyttölain ja alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain mukaiset keskeiset suunnitelmat, jotka antavat strategisen pohjan maakuntaliiton toiminnalle aluekehitysviranomaisena. Lisäksi ns. vapaaehtoisena tehtävänä on maakunnan edunajaminen.

Kuva 4. Maakunnan suunnittelujärjestelmä.

Maakuntastrategia – Pohjois-Karjalan strategia 2045

Maakuntasuunnitelma eli Pohjois-Karjalan strategia 2045 on lakisääteinen asiakirja, joka ohjaa maakunnan kehittämistä 20–30 vuoden aikajänteellä ja muodostaa perustan maakuntaohjelmalle ja maakuntakaavalle. Strategia päivittää aiemmat linjaukset vastaamaan muuttunutta geopoliittista ja yhteiskunnallista tilannetta, jossa nopeat ja monisyiset muutokset korostavat ennakoinnin, uudistumiskyvyn ja kriisinkestävyyden merkitystä.

Maakuntaohjelma – Pohjois-Karjala -ohjelma

Pohjois-Karjala-ohjelma kokoaa maakunnan keskeiset kehittämissuunnitelmat yhdeksi kokonaisuudeksi sisältäen Pohjois-Karjalan strategia 2045, Pohjois-Karjalan maakuntaohjelman (POKAT2029), älykkään erikoistumisen strategian sekä ympäristöselostuksen ja vaikutusten arvioinnin. POKAT2029 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma määrittelee maakunnan kehittämistavoitteet vuosille 2026–2029 ja ohjaa käytettävissä olevien resurssien kohdentamista sekä viranomaisten toimintaa. Ohjelma sisältää katsauksen maakunnan nykytilaan ja kehitysnäkymiin, ja sitä täydentävä älykkään erikoistumisen strategia tunnistaa maakunnan kärkiosaamisen alat ja tulevaisuuden kehittämismahdollisuudet. Maakuntaohjelman keskeiset tavoitteet ovat uudistuva elinkeinoelämä ja investoinnit, hyvinvoiva ja osallistuva väestö sekä kulttuurin vahvistaminen, sekä vetovoimainen elinympäristö, ilmastokestävyys, luonnon monimuotoisuus ja energiaomavaraisuus. Läpileikkaavia teemoja ovat kokonaisturvallisuus, energiamurros ja kansainvälisyys. Ohjelmaan kuuluvat myös vaikutusten arviointi ja ympäristöselostus. Lakisääteiseen maakuntaohjelmaan perustuen laaditaan vuosittain alueellinen rahoitussuunnitelma sekä kansallista edunajamista tukeva Vaikuttamisen kärjet -asiakirja.

Maakuntakaava
Maakuntakaava on maakunnan erityispiirteet huomioiva ja mahdollistava yleispiirteinen alueidenkäytön suunnitelma. Maakuntakaavalla tuetaan maakunnan ihmisten hyvinvointia, turvataan puhtaan ja monimuotoisen ympäristön säilymistä sekä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Pohjois- Karjalassa on voimassa maakuntakaava 2040 (kokonaismaakuntakaava), 1. vaihemaakuntakaava (turvetuotanto, arvokkaat suot ja rakennettu kulttuuriympäristö) sekä Heinäveden osa- aluemaakuntakaava. 2. vaihemaakuntakaava (energia ja maisemat) hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 9.6.2025, josta hyväksymispäätöksestä tuli kolme valitusta. Kaavan lainvoiman saavuttaminen voi kestää oikeuskäsittelyjen vuoksi vähintään 1–2 vuotta.

Maakuntahallitus teki tammikuussa 2026 periaatepäätöksen uuden maakuntakaavan eli "Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045" käynnistämisestä. Maakuntakaava laaditaan uuden alueidenkäyttölain (AKL, HE 70/2026) mukaisesti, jossa saatetaan olemassa olevat maakuntakaavavaraukset – ja -tiedot yhteen pakettiin ja tehdään tarvittavat päivitykset ja muutokset. Uusi maakuntakaava tulisi koskemaan vain maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä alueidenkäytön kysymyksiä, jolloin seudullisesti merkittävät kysymykset jäisivät kuntien kaavoitukseen. Kaavatyötä ohjaavia sisältövaatimuksia tulisi uuden lain myötä lisää mm. luonnon monimuotoisuuden ja ilmastonmuutoksen huomioimisen osalta. Uuden alueidenkäyttölain on määrä tulla voimaan 1.1.2027. Samoin uusi maakuntakaava laaditaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmälain (RYTJ) mukaisessa valtakunnallisessa tietomallimuodossa, johon siirtymiseen on annettu siirtymäaikaa maakuntaliitoille vuoden 2029 alkuun saakka.

Maakuntahallitus teki kokouksessaan 31.08.2026 käynnistyspäätöksen uuden maakuntakaavan käynnistämisestä. Kevään 2026 aikana on kuntien kanssa jo käynnistetty pari selvitystyötä kauppaan ja puhtaan teollisuuden keskittymiin liittyen. Tavoitteena on viedä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045 läpi aloitus- ja tavoite-, luonnos, -ehdotus- ja hyväksymisvaiheineen vuosina 2026–2028.

Vaikuttamisen kärjet
Pohjois-Karjalassa laaditaan vuosittain edunajamisen asiakirja Vaikuttamisen kärjet. Julkaisu antaa kokonaiskuvan niistä vaikuttamistavoitteista ja hankkeista, jotka maakunnan kehittämiseksi nähdään tärkeinä ja joiden toteutuminen edellyttää valtion rahoitusta ja maakunnan ulkopuolella tehtäviä päätöksiä. Maakunnallinen edunajaminen keskittyy erityisesti asiakirjaan koottujen keskeisten kärkihankkeiden eteenpäin viemiseen.

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto